

Nadan Filipović

Ima, međutim, i nekih „vrljih“ Bošnjaka koji imaju svoje izrazito afirmativno poimanje Ive Andrića i njegova djela, Bošnjaka koji ga razumijevaju i tumače na svoj čudan način, tako da ga prikazuju kao za Bosnu i sve nas Bošnjake najdobronamjernijeg književnika.

Tako mlađa(h)ni Muharem Bazdulj u BH Danima, u tekstu "Najbolje priče najboljeg pripovjedača", u broju 397, od 21. januara 2005. godine ovako piše:

"U geteovskom univerzumu svjetske književnosti Bosna, zahvaljujući Andriću, ima svoje mjesto. Makar je kao rijetko koji pisac bježao od podmuklog delovanja biografije, Andrićev je život neodvojiv od njegove literature. Lijepo je to opisao Miroslav Karaulac: "Dete katoličkih roditelja, dugogodišnji žitelj ortodoksne sredine, zanet islamom do mere da će jednoj prevoditeljki poveriti: 'Islam je moja sudbina', Andrić je najprestižniji proizvod i predstavnik te višeznačnosti ambijenta, bogatih sazvučja, tonova i boja, kakav je nudila Bosna."

Pa dalje Muharem Bazdulj kaže: "I zbilja, sva je Bosna u Andrićevim pričama: razočarani ratnici, nesretne žene, dobri fratri, bogati trgovci, zaljubljene djevojčice, derviši, neimari, Jevreji, razbojnici, pustahije, popovi, šaljivdžije, begovi; sve je tu: hrabrost, bijeda, zlo, ljubav, ludilo, nesreća, bol, tuga, ali i radost, makar dram radosti, makar onaj što se dušom plaća."

Svoj napis Muharem Bazdulj zaključuje usklikom: "Niko Bosnu nije tako dobro razumio kao Ivo Andrić, niko je nije volio više od Ive Andrića.", valjda sa optimističkim očekivanjem da ćemo svi mi koji taj sugestivni izraz njegove euforije pročitamo početi misliti kao on.

Mora se svakome dopustiti da o bilo čemu ima svoje mišljenje, ali se sa tim mišljenjem možemo ili ne moramo složiti. Ja lično se nikada ne bih mogao složiti s ovim mišljenjem Muharema Bazdulja, koji je Ivu Andrića izgleda čitao koristeći neku svoju specijalnu dioptriju, dioptriju koja

pomaže vidjeti samo i jedino razočarane ratnike, nesretne žene, dobre fratre, bogate trgovce, zaljubljene djevojčice, dervise, neimare, Jevreje, razbojnice, pustahije, popove, šaljivdžije, begove...., ali izgleda ne dozvoljava vidjeti baš ono što Andrić najviše i skriva i ističe, a to su: njegova doktorska disertacija i stavovi iz nje, Njegoš kao "tragični junak kosovske misli", satanizacija bosanskih muslimana u "Fragmentarnim varijantama uz Andrićevu tezu", Mula Jusuf, Mustaf Madžar, krštenje na umoru Osme, pisma dragonerskog poručnika Ledenika i njegove (Andrićeve) reminiscencije o Bosni, Corkan i Svabica, Veliudin-paša, Mula Ibrahim Kuka, janjičar Kezmo, muslimanski seljaci (majmuni) iz Olujaka, ciganin Huso Kokošar, otsječeni srpski nosevi i uši pred konzulima u vezirskom travničkom konaku, izglednije psine koje se u noći zaskaču na srpske glave nabijene na kolce, nabijanje Radisava na kolac, silovanje male djevojčice baba Anušine unuke, u na Drini ćupriju zazidane srpske bebe Stoju i Ostoju, njihova jedna majku kako ih doji kroz otvore na stubovima koje joj ostavi dobri Rade neimar, Omer-pašu Latasa taze poturicu, silovanje Ciganke na brdu poviše Sarajeva, itd.itd.

Kada se uzme u obzir detaljna analiza baš svih muslimanskih likova u Andrićevim djelima, zaključak Muharema Bazdulja može djelovati u najboljem slučaju veoma nadobudno i skoro nezrelo. Hajde da ne budemo sitničavi. Muharem Bazdulj je mladi i nadareni književnik iz Travnika, pa je možda sentimentalno vezan sa "sugrađaninom" i "kolegom" po peru Ivom Andrićem, kojim su se Travnik i Travničani dugo ponosili i s njegovim se uspjehom gizdali, pritom potpuno zaboravljajući da se nobelovac rodio u Docu kraj Travnika stjecajem sasvim puke slučajnosti. Takođe smatram da je Muharem Bazdulj jedan od rijetkih Bošnjaka u Travniku i Bosni i Hercegovini koji se na ovakav način dive Ivi Andriću i u hvalospjeve okivaju jednog od najvećih duhovnih zločinaca prema našem narodu i Bosni. Napominjem da to nije jedini članak Muharema Bazdulja u kojem on bezrezervno veliča svog "kolegu" travničkog nobelovca. To je zasada kod mlađa(h)nog Muharema izgleda "kronična bolest", nadam se ipak izlječiva, u stilu one "Kad porasteš kašće ti se samo!" Možda je inficiran i izrekom sarajevskog nadbiskupa Ivana Šarića koji je još prije Drugog svjetskog rata rekao na jednoj misi „Omnia bona de Travnik“ (Sve dobro iz Travnika).

Mlađa(h)nom Muharemu Bazdulju pridružio se i pokojni fra Ignacije Gavran koji u „Bosna Franciscana“, volumen 23, godina 2005, na stranicama od 189 do 198, iznosi svoju neuvjerljivu "odbranu" like i djela Ive Andrića, pod naslovom "Okrivljeni Andrić". Naime, dobri stari fra Ignacije se upinjao oboriti sve argumente rahmetli Muhsina Rizvića iz njegove naučno utemeljene studije "Bosanski muslimani u Andrićevom svijetu". Da je takav odbranaški tekst napisao neki neuki i primitivni seoski paroh, ja na takvo pisanje i papazjaniju ne bih ni obraćao pažnju, no kada to napiše jedan 94-godišnji franjevac kojeg su neki smatrali "sinonimom franjevačke ljubavi prema Bosni", onda to može biti samo razočaravajuće. Ovaj intelektualni radnik koji je nizom knjiga i novinskih rukopisa ovjekovječio bitnost franjevaca za Bosnu, koji je nesumnjivi doajen Franjevačkog samostana u Visokom, čuvar i pravi brižni otac biblioteke sa 60.000 naslova u spomenutom samostanu, osnivač "Lapidarija" (spomen sobe) u kojoj se čuvaju mnogobrojni historijski ostaci i znamenja, baš on nije trebao pisati ovakav nepotrební odbranaški tekst, koji vrvi neutemeljenim subjektivnim procjenama i "argumentacijom"

Ima i sada onih koji još žive sa zloduhom Ive Andrića u zagrljaju vlastite zablude - 18

Autor Administrator

Subota, 09 Lipanj 2012 09:42 - Ažurirano Subota, 09 Lipanj 2012 09:44

nedostojnom kakvog provincijskog klepetala, a kamo li intelektualca kalibra pokojnog Ignacija Gavrana. No, šta možemo. Izgleda da i nezrela mladost, kao i preduboka starost znaju poprilično pomutiti dioptrijske i procjene. {jcomments on}